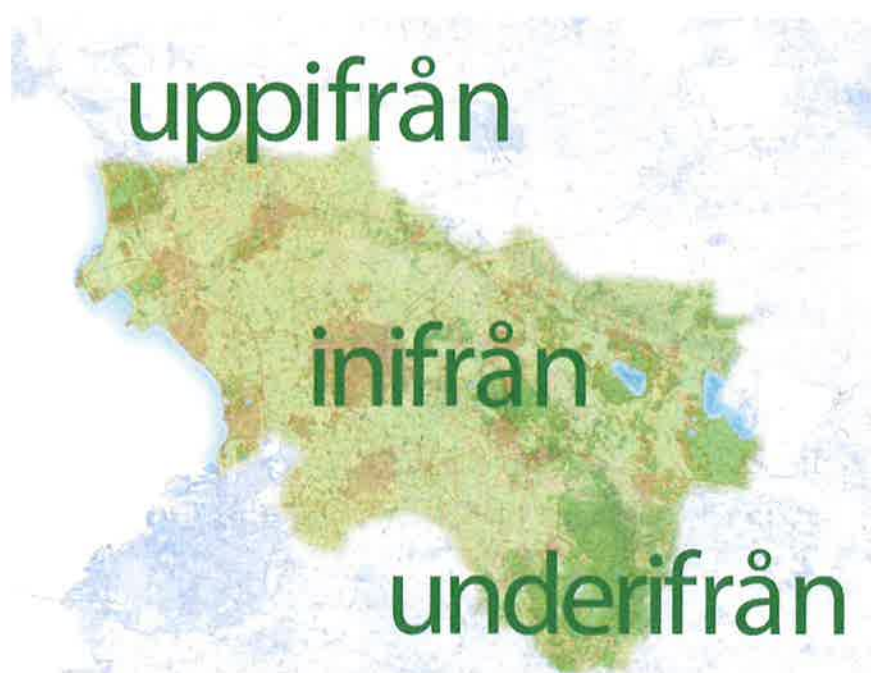

LUNDALANDS UTVECKLINGSTRATEGI 2014 -2020

*Strategi för organisationer verksamma inom lokalt ledd utveckling i
kommunerna Kävlinge, Lomma, Lund, Staffanstorps och södra Eslöv*

2016-03-06, version 3.0

Lundaland – landsbygden kring Lund

Lokal utvecklingsstrategi för Lundaland

Sammanfattning

LAG:s och partnerskapets arbete med framtagandet av denna strategi har visat att många aktörer i Lundaland är förväntansfulla på möjligheterna som ett nytt program för Lokal ledd utveckling genom LEADER 2014 – 2020 innebär.

För aktörerna i Lundaland handlar den gemensamma strategin om att skapa ramar och förutsättningar för fortsatt lokalt förankrat och framgångsrikt utvecklingsarbete präglat av en hög grad av **medskapande**. Ett arbete som skall utgå från Lundalands unika lokala värden (*underifrån*), en stor kunskap om det egna området och viktiga lärdomar från innevarande LEADER-period (*inifrån*), samt en vision och en målbild av att vilja och kunna medverka till framgångsrika insatser och resultat för att lösa viktiga samhällsutmaningar **tillsammans** (*uppifrån*) i Lundaland.

Lundaland är en viktig del av Skåne. Ett Skåne som är sämst i landet när det gäller andelen förvärvsarbetande och näst sämst när det gäller BRP-tillväxt. Det öppna Skåne 2030, Skånes regionala utvecklingsstrategi, definierar **vad** som behöver göras för att anta Skånes utmaningar. Denna strategi, Lundalands utvecklingsstrategi, beskriver **hur** organisationer i Lundaland kan och vill medverka till att lösa flera av dessa utmaningar och hur vi tillsammans går från ord till handling, samlas och tar ansvar för våra gemensamma mål och bidrar till miljö och samhällsnytta i Lundaland och i Skåne.

Regional utveckling kräver bred mobilisering och medverkan från många aktörer från vitt skilda områden. Lundaland kan och vill vara en samlande plats för delregional utveckling i Skåne. Lundaland är en **öppen arena** och det s.k. **"Lundalandlabbet"** är ett gemensamt *"labb"* för samverkan, medskapande, kunskapsutbyte, och öppen innovation över gränser.

LAG:s roll är att initiera och facilitera utvecklingsprocessen och insatser i enlighet med denna utvecklingsstrategi, att vara medskapande och att besluta om insatser och projekt som stödjer och säkerställer måluppfyllnad av strategin och resulterar i förbättrad miljö och samhällsnytta i Lundaland.

Vårt utvecklingsarbete utgår från ett känt namn **"Lund"** och en plats med en gemensam själ och identitet **"Lundaland"**. Det är i Lundaland som de världsunika forskningsanläggningarna **ESS** och **MAX IV** skall etableras. Med det följer flera möjligheter och utmaningar som kommer att skapas i takt med etableringen, såsom krav på aktiv fritid, kulturupplevelser, och inte minst integration.

Här är lokalsamhället en viktig och naturlig del av utvecklingsarbetet för att skapa nya arbetstillfällen och verksamheter.

Med denna strategi värnar vi om underifrånperspektivet och förutsättningar för lokalt ledd utveckling i Lundaland. Strategin visar hur lokala värden och lokalt utvecklingsarbete kan organiseras för att skapa långsiktiga resultat och **smart, hållbar och inkluderande** utveckling i Lundaland. En utveckling som är viktig för Skåne och Sverige och som bidrar till att EU:s tillväxtstrategi EU2020 uppnås.

Leader Lundaland Ideell Förening

Lundaland Development Strategy

Summary

For participants and partners, active in the LEADER area Lundaland, this common development strategy is about creating boundaries and prerequisites for a continued locally anchored and successful development work which is characterized by a high degree of active commitment from participating organizations.

The development work shall start from the unique local values of Lundaland (bottom up), comprehensive knowledge and important lessons learned from former LEADER program (within), and a clear vision and a strong ambition to solve important societal challenges together and deliver common results (top down).

Lundaland is an important part of south of Sweden, a region called Skåne. To deliver local results to the overall Regional Development Strategy for Skåne the non-profit association that stands behind this strategy; Lundaland non-profit association, will have a broad approach and involve organizations from all sectors and parts of Lundaland.

The association will take initiative to open arenas where organizations can come together and find solutions to common challenges and agree to common projects that deliver results on common issues. The development work shall be characterized by its open innovation in the Lab of Lundaland.

The role of the Local Action Group of Lundaland is to facilitate the development process according to the Lundaland Development Strategy and decide on which projects that should be supported to achieve the overall goals of the Strategy.

All work originates from our place, with a well-known city "Lund" and the surrounding countryside, which constitutes the rural area Lundaland.

It is in Lundaland two new world important, state of the art plants are to be established; The European Spallation Source, a super-microscope generating new science and innovations for a sustainable society, and MAX IV, a next-generation synchrotron radiation facility.

It is important to involve the local society in this process to explore how establishment of these two plants can create new opportunities and businesses and result in new jobs, new services and offerings that will be requested by visitors and researchers coming to Lundaland and Skåne.

This Strategy will guide us, not only in the development important for Lundaland and Skåne, but also for the development needed for our contribution to the Strategy of Europe 2020.

Lundaland non-profit association

Platsen Lundaland

"Området Lundaland i Skåne sträcker sig från Öresund i väster till Romeleåsen i Öster. Från grannarna på Söderslätt i söder till grannarna i MittSkåne i norr.

Med sprakande historia, spännande kultur, fantastisk natur, småkärnig stadsnära landsbygd och vidsträckta vidder bjuder Lundaland på en fantastisk utvecklingspotential." Se Bilaga 5 - Lundalandbroschyren.

Lundaland – ett unikt landskap

Lundaland är ett intressant och viktigt kulturhistoriskt område med höga naturvärden. På 838 km² finns ett stort antal byar och tätorter längs med historiskt gamla och viktiga landsvägar och farleder såsom "Gamla Lundavägen", den 800 år gamla "Pilgrimsvägen mellan Lunds Domkyrka och St. Olof källa" och "Kävlingeån" för att nämna några.

Här är landsbygdsborna "mentalt vända mot staden Lund". Här är allt nära och tillgängligt. Så nära att landsbygdens resurser glöms och därmed prioriteras bort.

Outnyttjade resurser ligger som små gömda diamanter i den rika myllan i norra Europas störst sammanhängande och brukade åkermark; *Uppåkra, Dalby kloster, Fågelriket, Vombsjösänkan m.fl.* Oslipade diamanter som kan utvecklas hållbart för att skapa sysselsättning och nya upplevelser. Upplevelser som kommer att vara efterfrågade av besökande och nyinflyttade när ESS och MAX IV:s verksamheter är i full gång.¹

I Lundaland finns unika förutsättningar till att bibehålla samt utveckla landsbygdens unika kvalitéer och upplevelser i samspel med utvecklingen av två världsledande anläggningar inom partikelfysik.²

Lundalands natur- och kulturresurser

Området Lundaland ligger i sydvästra Skåne och innefattar de fem kommunerna Lund, Kävlinge, Lomma, Staffanstorps och södra Eslöv.

Området gränsar till de Skånska kommunerna Landskrona, Svalöv, Höör, en mycket liten del av Hörby i norr, Sjöbo i öster och Skurup, Svedala, Burlöv och Malmö kommun i söder.

I väster finns Öresund och klara dagar ser man till Köpenhamn. I nordväst finns Lundaslätt och i norr de stora godsen, i öster sjölandskapen och Romeleåsen och i söder närheten till destinationerna Malmö och Köpenhamn.

Lundalands landskap är varierat med en stor andel odlingslandskap och många unika naturresurser. Till de senare hör bl. a. Romeleåsen med dess lövskog och höjdskillnader, Öresunds kust med dess naturskyddade områden med rik flora och fauna, Revingehed ett militärt övningsfält av nationellt intresse, men också en milsvid pampasliknande rekreationsplats med frigående kor, Vombsjösänkan med höga naturvärden och ett rikt

¹ TITA – regional mobilisering kring ESS och MAX IV/<http://essmax4tita.skane.org/en>

² LAG:s intention är att verka för att följeforskning initieras när utvecklingsarbetet startar

fågelliv, samt Järavallen och Flyinge ängar två av flera naturskyddade områden i Lundaland för rekreation och friluftsliv för att ge några exempel.

Slotten ligger tätt i Lundaland. Björnstorp, Alnarp, Borgeby, Häckeberga, Hjularöd och Örtofta är några av dem. Flera av områdets slott och kyrkor har medeltida anor och betydande byggnadshistoriska värden.

Vombsjön och delar av Lommabukten är av riksintresse för yrkesfisket.³

Kävlingeån, Skånes tredje största å och i folkmun kallad "Skånes Mississippi", är ett av Europas gäddtätaste vatten. Kävlingeån är områdets "första historiskt dokumenterade farled", vilken möjliggjorde för mycket tidiga bosättningar i området t ex Uppåkra, Löddeköpinge, Borgeby, Flyinge, Gårdsstånga och Hjärup.

Längs hela kuststräckan utmed Öresund, ådalarna och sjölandskapen finns rikt med stenålderslämningar, både boplatser och gravar. Ett par av landets finaste stenkammargravar finns här: Hoftersdösen, gånggrifterna Danshögarna och Gillhög är några exempel.

I Uppåkra i Staffanstorps kommun finns Sydsckandinavien's största och fyndrikaste järnåldersbosättning. I området finns även vikingatida bosättningar på flera håll. De mest betydande vid Löddeköpinge och Gårdsstånga. Utgrävningar tyder på betydande internationella kontakter, allt från Bysans och Syrien till Baltikum och Västευropa.

Borgeby slott har anor som maktcentrum ända sedan vikingatid. Det ekonomiska och kommunikationsmässiga maktcentrum som då bildades av Borgeby och Löddeköpinge har varit av stor vikt för landsdelens utveckling. Flyinge Kungsgård har anor från 1100-talet och är ett hippologiskt centrum sedan århundraden.

I Lundaland finns några av norra Europas största markägare som står för storskaligt jordbruk och mycket av marken är klassad som den bästa i Europa.⁴ Detta har medfört höga markpriser vilket begränsar möjligheterna för nya brukare.

I Lunds stad bedrivs många kulturaktiviteter och utmaningen är att få ut fler av dessa till landsbygden. I Fågelriket och Harlösa har det bedrivits flera lyckade LEADER-projekt där naturen har synliggjorts genom kulturen bl a genom etablering av ett konstnär'sresidens; ARNA i Fågelriket, en verksamhet som lockar besökare och yrkesverksamma konstnärer från hela världen.

Lundalands närings- och föreningsliv

Näringslivet i Lundalands kommuner erbjuder ett gynnsamt företagsklimat.⁵ En större andel företag etablerar sig i staden än på landsbygden. Småföretagare som vill eller är etablerade på landsbygden upplever att de har svårt att få det stöd som erbjuds stadsbaserade företag.⁶

Merparten av Lundalands företag är enmansföretag. Det finns några få företag med över 50 anställda, de flesta större företag är koncentrerade till Lunds stad.

³ Fiskeriverket, havochvatten.se

⁴ EU, EUR-lex

⁵ Kävlinge, årets företagarkommun 2014

⁶ Undersökning gjord i Lundaland 2014

På flera platser i Lundaland är föreningslivet rikt och varierat. Ett exempel är VikingaTider som levandegör Löddeköpingses vikingatida lämningar och bebyggelse.⁷ Ett annat är Lomma event, som driver Lommas julrunda.⁸ Ett växande problem är att antalet föreningsaktiva minskar.

Lundalands service och infrastruktur

I områdets alla kommuner erbjuds utbildning upp till och med gymnasienivå. I Lunds kommun finns ett mycket brett utbud av program medan det i övriga kommuner finns yrkesinriktade utbildningar inom bland annat trädgård, florist, häst, lantbruk och trä. I Lundaland finns två universitet, Lunds universitet och Sveriges lantbruksuniversitet med drygt 40 000 studenter.

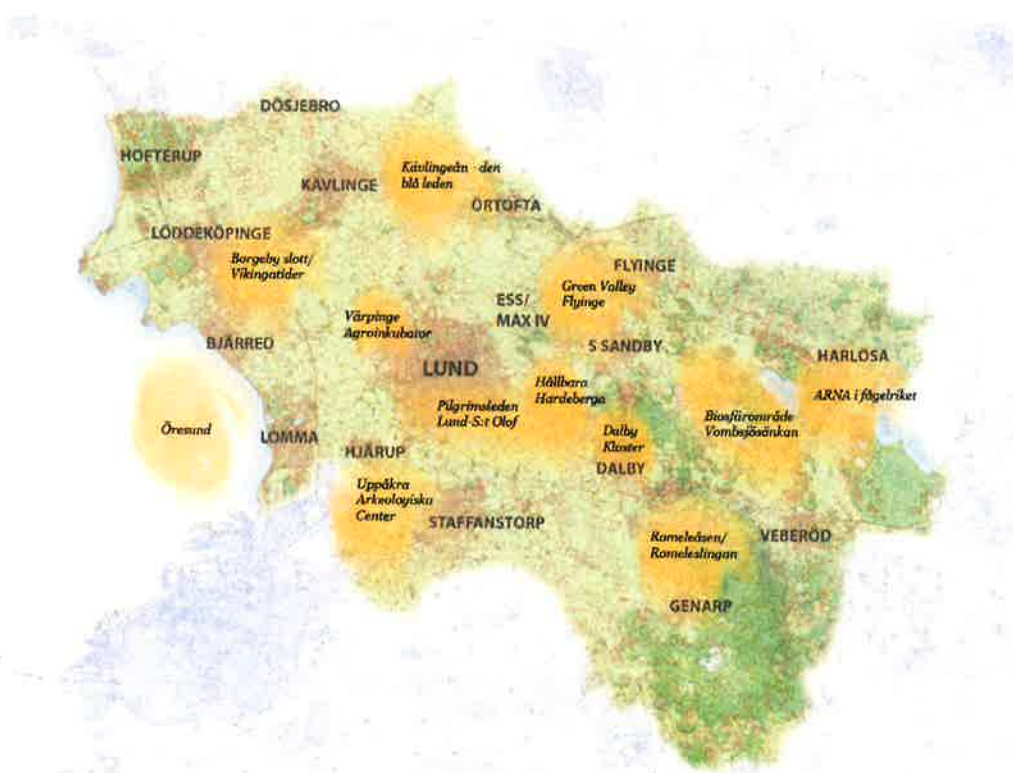
Kollektivtrafik till och från de större tätorterna i Lundaland är bra. Kollektivtrafiken till yttre områdena och de mindre byarna är dock bristande och i vissa fall obefintlig t.ex. kollektivtrafik till de nordöstra delarna av området; Harlösa, Vomb, Revinge och Flyinge och till de västra delarna; Dagstorp, Löddeköpinge och Barsebäck.

Det samma gäller tillgången till bredband och fibernätverk - de större orterna har god tillgång, medan det råder bristfällig tillgång för de mindre orterna på landsbygden.

Lundalands område, nav och partners

Området utgörs av ett sammanhängande område med **rik gemensam** natur och kulturhistoria, samt en stor potentiell hemmamarknad, vilket gör området synnerligen lämpat för en gemensam utvecklingsinsats inom ramen för Europa 2020.

I Lundaland har skapats flera "naturliga nav" vilka utgörs av verksamheter, byar, landmärken och bygder för att ge några exempel, se bild nedan. **Naven** och **medskapande partners** kopplas samman i denna utvecklingsstrategi med gemensamma insatsområden och mål, se avsnitt 4.2 – prioriteringar. Valet av mål och insatsområden ses av LAG som en vital del för att kunna åstadkomma synergieffekter, samverkande åtgärder, samt resultat inom de tre prioriteringar som bedömts som centrala för utveckling och tillväxt i Europa under den kommande sjuårsperioden, se avsnitt 2 - Stategin för Europa 2020.

⁷ <http://>

⁸ <http://>

Behov och utvecklingsmöjligheter

Behov

Lundaland är "ett Sverige i miniatyr" ett område där människor sedan urminnes tider valt att bosätta sig för att här finns det goda förutsättningar till att bo och verka. I ett historiskt perspektiv har god tillgång till bördig mark och vatten samt närhet till handels- och maktcentra gjort området attraktivt.

De senaste femtio åren har inflyttningen till Skånes större städer stadigt ökat vilket fört med sig att många av Lundalands byar och tätorter de senaste tio till tjugo åren fått uppleva minskad lokal service i form av nerläggning av affärer, bensinmackar, banker, postkontor och vårdcentraler. Lundalands levande landsbygd är hotad. Risken är stor att området på sikt utvecklas till ett område av sovande förortssamhällen. Att den tätortsnära landsbygden faller i sömn är på sikt ett hinder för hållbar utveckling och möjlighet till nära rekreation och uppleveser för stadsbor.

Detta har fört med sig utmaningen att färre och färre invånare i Lundaland får med sig det intellektuella kapital som upplevelser och kunskap om den lokala naturen, kulturen och historien ger och som även den moderna storstadsmänniskan har behov av för att kunna navigera i världen och finna lösningar på framtidens samhällsutmaningar och problem.

Idag finns ett behov och en växande efterfrågan i området att nya arbetstillfällen ska skapas på landsbygden så att människor kan verka nära där de bor. Ett hinder för hållbar utveckling och tillväxt av entreprenörskapet på Lundalands landsbygd är bristen på (risk)kapital. Det gäller både tillgång på kapital för att utveckla idéer och kapital för att gå från projekt till verksamhet eller helt enkelt kapital för att utveckla befintliga lokala företag. Behov finns av att undersöka hur lokal samverkan i form av lokala kreditgaranti-föreningar eller motsvarande satsningar kan förbättra tillgången på lokalt kapital för utveckling av landsbygdens näringar. Infrastruktur, som fiberbredband, är också viktigt för att skapa förutsättningar för tillväxt och innovation.

Området saknar innovativa mötesplatser särskilt för den unga generationen och svårigheter finns vad det gäller generationsväxling både inom traditionellt landsbygdsföretagande som inom lantbruket, men också vad gäller det ideella engagemanget som historiskt varit en stark bärare av sociala och gemensamhetsskapande aktiviteter på landsbygden.

I Lundaland behöver kreativa miljöer främjas. Miljöer där nya idéer kan prövas, nya processer uppstå och nya nätverk bildas. Helt enkelt miljöer som stimulerar till lokalt ledd utveckling för att stödja och utveckla nya lösningar på gemensamma behov.

Utvecklingsmöjligheter

Sociala innovationer och kollektiva lösningar har stor potential i Lundaland, t.ex. för att lösa brister på service och kollektivtrafik till de mindre byarna. För att främja denna utveckling behövs landsbygdens drivkrafter stimuleras och få stöd för utveckling av egna initiativ.⁹

Områdets verksamheter behöver ges stöd och möjligheter att kunna följa med i den globala utveckling som pågår inom områden såsom samhällsentreprenörskap och s.k. cirkelekonomier. Områden med stor potential för landsbygdens aktörer i Lundaland.

I Lundaland finns en lång tradition av forskning och utveckling med närhet till två anrika universitet; Lunds Universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet. Dock behövs fler goda exempel på samverkan mellan universiteten och det omgivande samhället inte minst för att utveckla den gröna ekonomin på landsbygden. Kunskapsöverföring mellan forskning, företag, offentlig- och ideell verksamhet måste stärkas eller rent av byggas.

Öresundskommittén har tagit fram en rapport kring hur Öresundsregionen kan möta den digitala framtiden och efterfrågan på "digital kultur". Genom att investera i teknisk kapacitet för digital produktion i kombination med att lyfta fram unika besöksmål i området; Uppåkra, Dalby Kloster m fl. kan vi med vår starka berättartradition synliggöra flera av Lundalands unika resurser och skapa nya arbetstillfällen.

Lundaland har en varierande natur och ett rikt kulturarv, vilket gör landskapet attraktivt. Genom ökad samverkan kan unika Lundalandupplevelser produktifieras inom t.ex. fågel-, fiske- vikinga- kunskaps- och ekoturism. Genom nytänkande inom de gröna näringarna kan traditionella material och råvaror användas på nya sätt och skapa nya produkter. Landsbygdens resurser kan då användas till hela sin potential och nya arbetstillfällen kan skapas.

Behovet av meningsfulla och hälsofrämjande fritidsaktiviteter för boende och besökande i alla åldrar är stort. Genom en ökad samverkan mellan befintliga entreprenörer och ideella organisationer kan paketlösningar och upplevelsekoncept inom besöksnäringen utvecklas gemensamt, vilket leder till ett högre mervärde på landsbygdens produkter och tjänster.

För att uppnå en långsiktigt hållbar utveckling krävs effektiva mångfunktionella och sektorsövergripande lösningar. För Lundalands fortsatta utveckling är det viktigt att stärka det lokala ledarskapet. Förutsättningar måste finnas för fler personer att vilja utvecklas från eldsjälar till lokala ledare.

Området har unika förutsättningar i form av rik natur, kultur och historia i samspel med en vilja till lokal förändring i lokal anda.¹⁰ Med utgångspunkt i dessa och med stöd av lokalt ledd utveckling genom LEADER-metoden kan trenden vändas så att Lundaland med både stad (Lund) och omgivande landsbygd (land) blir ett område där både stad och landsbygd stärks och utvecklas utifrån sina respektive behov och i samspelet mellan dem.

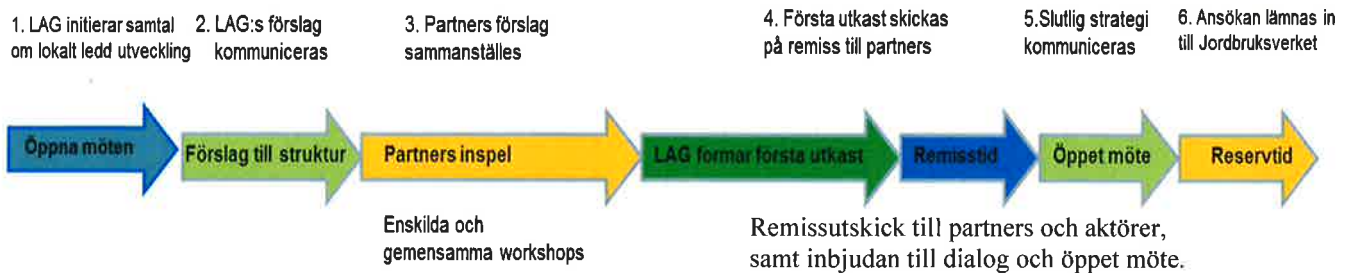
⁹ <http://www.skjutsgruppen.nu/>

¹⁰ Fokus Veberöds enkät

Urval ur strategin

Strategins framtagning

Vision

”Lundaland år 2020 – en välkänd plats i Europa som präglas av smart, hållbar, inkluderande utveckling och lokalt medskapande som resulterar i tydlig samhällsnytta för alla.”

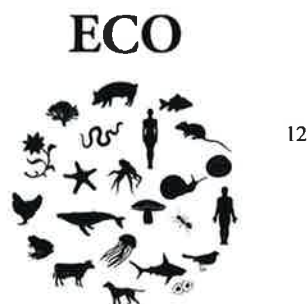
I Lundaland finns ett stort antal engagerade organisationer/föreningar/personer som vill medskapa och medverka till smart, hållbar och inkluderande utveckling.

Vår vision uttrycker vår vilja att utifrån identifierade behov och utmaningar tillsammans se våra gemensamma förutsättningar och resurser för att finna nya former för medskapande av innovation, mervärde och tillväxt.

Vårt utvecklingsarbete kännetecknas av människors och organisationers aktiva medskapande, breda samverkan, gemensamma lärande och insatser som gynnar så många som möjligt.

Vårt utvecklingsarbete kännetecknas också av att vi är öppna för samverkan med andra utvecklingsorganisationer både inom och utanför Lundaland och att vi ser Lundaland som en öppen arena, en samlande plats för delregional och regional utveckling.

”Det är människorna som skapar tillväxt i det 20:e århundradet.”¹¹

¹¹Skånes regionala utvecklingsstrategi – Det öppna Skåne 2030

¹²<http://www.ecohustler.co.uk/from-ego-to-eco-a-new-sense-of-self/>

På vilket sätt är strategin innovativ?

Sammanfattning av det innovativa i denna utvecklingsstrategi:

- **LAG Lundaland och partners medskapar utifrån ett landskapsperspektiv**
  - Platsen Lundaland är vår gemensamma plattform – här etablerar vi vårt ”labb”
  - Lundalands partners representerar både underifrån- och uppifrånperspektivet på/för platsen
  - Vi gör ingen skillnad på stad och landsbygd utan ser samspelet dem emellan som förutsättningar för utveckling av både stad och landsbygd.¹³ Vårt utvecklingsarbete utgår från vår plats och vårt landskap.
- **LAG Lundaland och partners bedriver lokalt ledd utveckling genom LEADERmetoden i Lundaland”**
  - Labbet främjar brett medskapande, erfarenhetsutbyte och metodutveckling (en folkrörelse) med hjälp av LEADERmetoden
  - Vi använder ”förstudiemetoden” ofta och aktivt för att förankra och säkerställa att vi är på rätt väg
  - Labbet är öppet och välkomnande
  - Vi samverkar aktivt med andra verksamheter t ex verksamheter inom ”samhällsentreprenörskap och sociala innovationer”
  - Följeforskning kopplas till vårt utvecklingsarbete
  - Vi har ett särskilt insatsområde för att stimulera medskapande, inkluderande och lokalt ledd utveckling, insatsområde fem.
- **LAG Lundaland och partners är medskapande till hållbar lokalt ledd utveckling i Lundaland**
  - Vi medverkar till gränsöverskridande och resultatorienterade insatser för att nå våra mål och vision
  - Vårt utvecklingsarbete kännetecknas av samverkan mellan:
    - människor och resurser
    - resurser och upplevelser
    - upplevelser och platser
    - människor, organisationer, resurser, platser, upplevelser...
  - Vi medverkar till att byars och bygders unika förutsättningar tas tillvara
  - Vi medverkar till nya företag, ökad sysselsättning, nya ekosystemtjänster och en attraktiv livsmiljö på landsbygden i Lundaland

¹³ http://ec.europa.eu/regional_policy/what/cohesion/urban_rural/index_en.cfm

Val av fonder

Analysen av behov och utvecklingsmöjligheter visar att det i Lundaland finns förutsättningar till att arbeta med tre av Europafonderna; Europeiska Jordbruksfonden, Europeiska Regionala Utvecklingsfonden och Europeiska Socialfonden, se nedan:

- **Jordbruksfonden (EJFLU)**, eftersom Lundaland är ett landsbygdsområde med stor sammanhängande landsbygd som behöver och kan utvecklas till att vara en attraktiv och aktiv landsbygd, som bidrar till Skånsk och Svensk tillväxt.

Insatser som kan kopplats till hållbar landsbygdsutveckling generellt finansieras av *landsbygdsfonden*.

Ex: näringslivsutveckling, entreprenörskap, stärkt konkurrenskraft, tjänster inom exempelvis fritid och kultur, utveckling av natur och kulturreсурser, samt metodutveckling

- **Regionala Utvecklingsfonden (ERUF)**, eftersom det i Lundaland finns många utforskade "mellanrum" för **tillväxt** och **synergieffekter** som kan stimuleras med lokalt ledd utveckling. Exempel på sådana "mellanrum" är: mellan sektorer, branscher, organisationer och kommuner, mellan stad och land, samt mellan generationer och kompetenser.

Insatser som kopplas till företags- och verksamhetsutveckling finansieras av *regionalfonden*

Ex: produkt-, tjänste-, organisations- och metodutveckling, samt insatser som ökar samverkan mellan stad och landsbygd.

- **Socialfonden (ESF)** eftersom kompetensutveckling och metodutveckling är viktiga insatser för framgångsrik "lokalt ledd utveckling", och förutsättningar för en hållbar och inkluderande utveckling (tillgängligt för alla).

Insatser kopplade till utveckling av individers ställning på den lokala arbetsmarknaden finansieras av *socialfonden*.

Ex: kompetensutveckling och metodutveckling samt insatser som ökar samverkan och integration mellan stad och landsbygd.

Mål och insatsområde

Lundalands utvecklingsinsatser skall främja tre övergripande mål.

1. Stimulera grön inkluderande hållbar tillväxt, innovation och entreprenörskap

För att öka sysselsättningen och stärka tillväxten på landsbygden behöver entreprenörskapet i Lundaland stärkas. Särskilt fokus skall ges för medskapande till nya arbetstillfällen med särskild inriktning på arbete till unga.

Åldersstrukturen i landsbygdsföretagen visar på behov av generationsskiftet.

Innovationer och nytänkande är av yttersta vikt om vi ska kunna konkurrera på en internationell marknad. Nya smarta, gröna och hållbara lösningar är viktiga oavsett vilken bransch företagen verkar i, gammal som ny.

2. Öka attraktionskraften för att leva, verka och besöka

Det är många dröm att få leva på landet. Frisk luft, tystnad, gemenskap, närhet till naturen. Landskapets, bygdens och byns värden värnas där människor bor, utvecklas och verkar. Något som är attraktivt för både ungdomar, barnfamiljer, äldre och besökare.

Med samlade krafter kan vi stärka förutsättningarna för det önskade livet på landet med allt vad det innebär av livskvalitet, service och samhällsnytta.

3. Främja sektorsövergripande arbetssätt med landskapsperspektiv

För att klara framtidens utmaningar måste landsbygden utvecklas med beaktande av dess främsta resurs – landskapet.

En viktig del i detta arbete är att stimulera lokalsamhället att medverka till utvecklingen. Genom att främja ett sektorsövergripande arbetssätt med ett landskapsperspektiv skapas förutsättningar till hållbar utveckling av stad och omgivande landsbygd i synergi med varandra.

Vi vill uppnå hög grad av medskapande, integration, samverkan och synergi.

Lundalands utvecklingsinsatser skall främja två övergripande horisontella mål, se förklaringar nedan.

Övergripande horisontella mål för hela strategin	Indikatorer	Målvärde
1. Medverka till hållbar utveckling (ekologisk, ekonomisk, social)	Antal nya nätverk	30
	Andel privat insats för hela programmet	30 %
	Antal samarbetsprojekt med	2

och kulturell)	annat medlemsland i Eu Antal ungdomar i projekt	100
2. Stärka jämskilldheten och mångfalden	Jämskilldhets- och mångfalds- beskrivning	100 %

4. Medverka till hållbar utveckling (ekologisk, ekonomisk, social och kulturell)

Med "Hållbar utveckling" som ett horisontellt mål vill vi uppnå: " Utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov".¹⁴ Därför vill vi involvera unga i utvecklingsarbetet av samtliga insatsområden.

5. Stärka jämskilldheten och mångfalden

Med "Stärkt jämskilldhet och mångfald" som ett horisontellt mål vill vi uppnå ökad insikt om att människors lika värde och rättigheter oavsett kön, etnicitet och kulturell bakgrund. Vi ser arbetet som en vital förutsättning för framgångsrik hållbar utveckling.

Insatsområden

För att nå de övergripande och horisontella målen har fem insatsområden prioriterats.

Det är LAG:s förhoppning att resultaten från respektive insatsområde kan samverka med resultat från andra insatsområden och skapa ytterligare mervärden.

Insatsområde 1 - Lyftkraft till entreprenörer

I detta insatsområde verkar Jordbruksfonden (EJFLU).

Insatsområdet skall stimulera till att idéer omvandlas till produkter tjänster, processer och fler entreprenörer.

Insatsområdet skall bl. a medverka till analyser, ökad samverkan, kunskapsspridning, nätverkande, piloter och uppstartsstöd.

Alla branscher och sektorer kan bli aktuella. Särskilt intresse finns för lokalproducerad mat och dryck, häst-, trädgård-, kulturella och gröna näringen, samt besöksnäringen.

Särskilt intresse finns också av att facilitera ungt entreprenörskap. Att utveckla ett ungt entreprenöriellt förhållningsätt är viktigt för Lundaland.

Insatsområde 2 - Växtkraft till entreprenörer

I detta insatsområde verkar Jordbruksfonden (EJFLU) och Regionalfonden (ERUF).

¹⁴ Brundtland Commission (1987). Report of the World Commission on Environment and Development. United Nations.

Insatsområdet skall stimulera till att öka tillväxten hos små och medelstora företag.

Insatsområdet skall bl. a medverka till synliggörandet av företag, kunskapsspridning, nätverkande, klusterinitiativ, internationalisering och utveckling av hållbara affärsmodeller

Alla branscher och sektorer kan bli aktuella. Särskilt intresse finns för lokalproducerad mat och dryck, häst-, trädgård-, kulturella och gröna näringen, samt besöksnäringen.

Insatsområde 3 – Lyskraft till Lundalands natur-, kulturresurser och miljöer

I detta insatsområde verkar Jordbruksfonden (EJFLU).

Insatsområdet skall stimulera till att öka synliggörandet, möjliggörandet och tillgängliggörandet av Lundalands unika natur-, kulturresurser och miljöer.

Insatsområde 4 – Hälsokraft i Lundaland

I detta insatsområde verkar Jordbruksfonden (EJFLU).

Samhället inser allt mer att naturvård, friluftsliv, fysisk aktivitet och hälsa hör nära samman. Insikten om friluftslivets betydelse för folkhälsan växer i takt med att stress och utbrändhet ökar och en stillasittande livsstil och fetma blir allt större samhällsproblem.¹⁵ Naturupplevelser i form av exempelvis fiske och bad bidrar till livskvalité, folkhälsa och turism.

Insatsområdet skall stimulera till att fritids- och rekreationsmöjligheter på landsbygden ökar.

Insatsområde 5 – Tankekraft i Lundaland

I detta insatsområde verkar Jordbruksfonden (EJFLU), Regionalfonden (ERUF) och Socialfonden (ESF).

Inom ramen för insatsområdet skall **"Lundalandlabbet"** etableras. Här skall organisationer/föreningar från hela Lundaland samlas kontinuerligt under hela programmet. Organisationerna/föreningarna skall tillföra kunskap om områdets utmaningar och utvecklingsmöjligheter, samt kompetens om valda fonderna och insatsområden, till en gemensam öppen arena för lokalt ledd utveckling.

Insatsområdets har fyra **"inkluderingsmål"**, att:

- stimulera och facilitera att fler människor och organisationer/föreningar ges möjlighet att bli delaktiga i och medverka till lokalt ledd utveckling i Lundaland och till genomförandet av denna strategi
- stärka kopplingen mellan akademi, offentlig, privat och ideell sektor

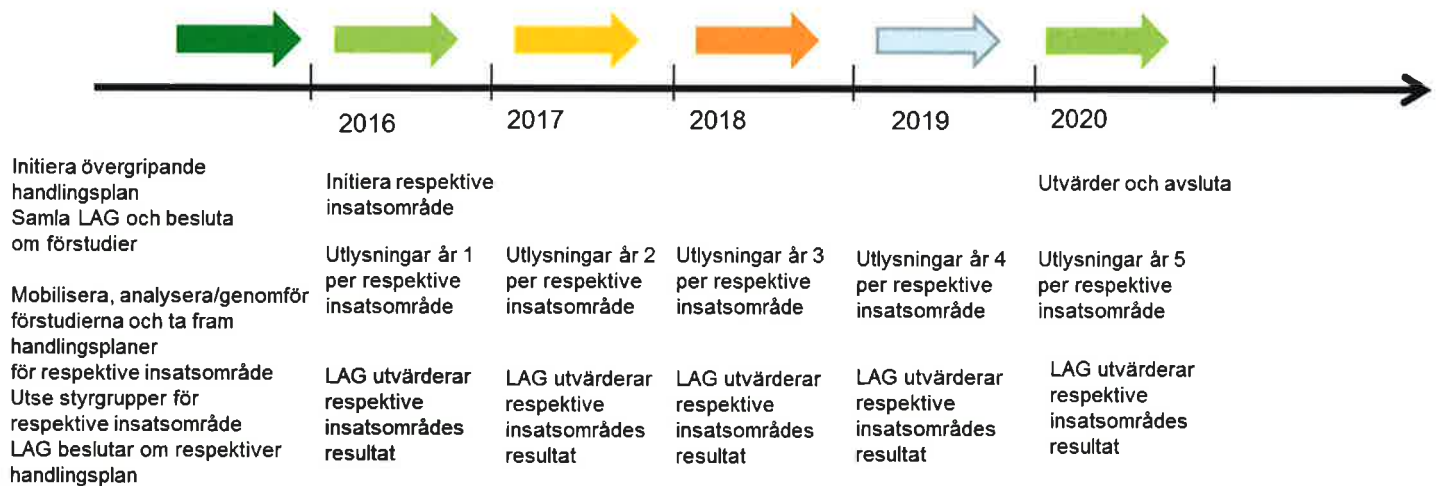
---

¹⁵ Naturvårdverket: Naturen som kraftkälla

- stimulera kompetensutveckling som stärker individers ställning på arbetsmarknaden
- stimulera kompetens- och metodutveckling och nätverk som stärker det lokala ledarskapet

Alla organisationer/föreningar kan bli aktuella. Särskilda insatser skall göras för att inkludera unga och säkerställa mångfald och jämställdhet.

Preliminär handlingsplan över programperioden

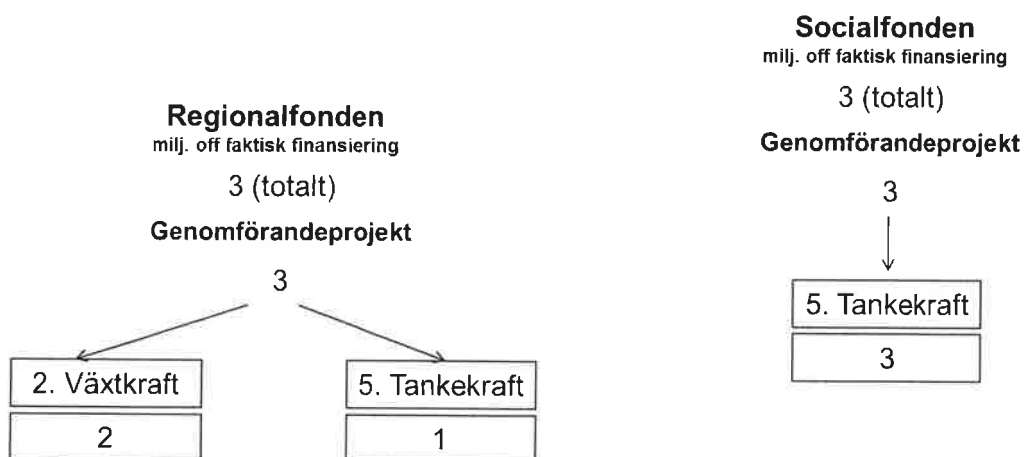
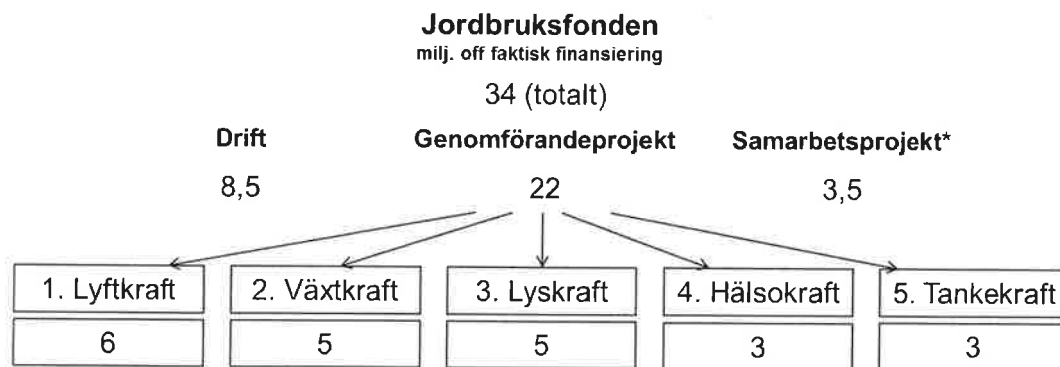

Finansieringsplan

LAG Lundaland har tilldelats 40 miljoner i faktisk offentlig finansiering fördelat på tre fonder; Jordbruksfonden, Regionalfonden och Socialfonden. De tilldelade medlen skall finansiera utvecklingsinsatser i strategins samtliga insatsområden och har fördelats enligt nedan.

Delåtgärd	Fond	%	miljoner SEK
Drift	EJFLU	21,25	8,5
Samarbeten	EJFLU	8,75	3,5
Genomförande av strategin	EJFLU	55,0	22
	ERUF	7,5	3
	ESF	7,5	3
Summa		100	40

*Samarbetsprojekten skall kunna placeras in i samtliga insatsområden

Organisation

Lokalt ledd utveckling i Lundaland leds av LAG Lundaland (styrelsen) som består av representanter från privat, ideell och offentlig sektor.

LAG:s arbete leds av en ordförande som har ett övergripande ansvar för att verksamheten drivs på ett tillfredställande sätt och i enlighet med förordning EU 1303/2013.

Under ledning av LAG finns en administrativ enhet som drivs av en verksamhetschef och en projektcontroller motsvande ca 1,5 tjänst.

LAG – den lokala aktionsgruppen

LAG skall leda genomförandet av utvecklingsstrategin, fatta beslut om vilka projektansökningar som ska prioriteras och också äga arbetsgivaransvaret.

LAG:s beslut går inte att överklaga. Jordbruksverket fattar det formella beslutet om projektstöd.

LAG ska bestå av minst 15 ordinarie ledamöter och 3 ersättare från ideell, privat och offentlig sektor.

Varje sektor skall representeras av minst 5 ordinarie ledamöter och en ersättare

Samtliga kommuner i Lundaland skall vara representerade.

Urvalsprocessen

LAG:s prioriteringar och urval av ansökningar skall genomföras enligt gällande EU-förordningar vilket innebär att:

- lokala aktörers kapacitet att utveckla och genomföra insatser i linje med utvecklingsstrategin skall främjas
- objektiva kriterier och beslut om insatser och projekt skall ha en tydlig koppling till utvecklingsstrategin
- urvalsförfarandet skall vara icke-diskriminerande och öppet
- minst 50 % av rösterna i urvalsbesluten skall avges av parter som inte är offentliga myndigheter
- urvalsförfarandet skall dokumenteras
- fond- och insatsområdeskompetens skall finnas i LAG
- urvalet av åtgärder/projekt skall stämma överens och prioriteras i enlighet med hur väl de bidrar till att uppnå strategins mål
- beslutade åtgärder/projekt skall förhålla sig till övergripande och horisontella mål

Mål och indikatorer

För varje insatsområde och fond har konkreta delmål definierats.

Målen är angivna i prioritetsordning inom respektive insatsområde.

Insatsområde 1 - Lyftkraft till entreprenörer

Fond	Mål	Indikator	Målvärde
<i>EJFLU</i> (Landsbygds-fond)	Medverka till nya företag och entreprenörer på landsbygden	Antal nyskapade arbetstillfällen (årsarbetstider)	25
	Medverka till nya sociala företag och samhälls-entreprenörer	Antal nya sociala organisationer	7
	Medverka till genomförda generationsväxlingar	Antal bevarade arbetstillfällen (årsarbetskrafter)	5

Insatsområde 2 - Växtkraft till entreprenörer

Fond	Mål	Indikator	Målvärde
<i>EJFLU</i>	Medverka till nya produkter och tjänster	Antal nya produkter och tjänster	5
	Medverka till ökad kundmarknads- och säljkompetens som leder till nya arbetstillfällen	Antal nyskapade arbetstillfällen (årsarbetskrafter)	5
	Medverka till ökad samverkan mellan företag och andra aktörer som leder till nya arbetstillfällen	Antal nyskapade arbetstillfällen (årsarbetskrafter)	5
<i>ERUF</i> (Regionalfond)	Medverka till nya gemensamma produkter och tjänster, sk paket	Antal företag som får stöd	20
	Medverka till utvecklingsinsatser i små och medelstora företag som leder till nya arbetstillfällen	Antal nyskapade arbetstillfällen (årsarbetstider)	3

Insatsområde 3 – Lyskraft till Lundalands natur-, kulturresurser och miljöer

Fond	Mål	Indikator	Målvärde
<i>EJFLU</i>	Synliggöra, möjliggöra och tillgängliggöra fler av Lundalands natur- och	Antal nya fysiska mötesplatser	5

	kulturreсурser		
	Sammanlänka besöksmål, nav och leder till paket och upplevelser	Antal nya produkter och tjänster	10
	Utveckla nya ekosystemtjänster genom nyttjande av natur- och kulturarvet i området	Antal nya ekosystemtjänster	5

Insatsområde 4 – Hälsokraft i Lundaland

Fond	Mål	Indikator	Målvärde
<i>EJFLU</i>	Utveckla nya attraktiva fritidsaktiviteter och upplevelser på landsbygden	Antal nya produkter och tjänster	5
	Utveckla, synliggöra och tillgängliggöra vandrings-, cykel- och ridvägar	Antal ledprojekt	5
	Få fler Lundalandsbor att delta i hälsofrämjande aktiviteter	Antal deltagare i hälsofrämjande aktiviteter	3 000

Insatsområde 5 – Tankekraft i Lundaland

Fond	Mål	Indikator	Målvärde
<i>EJFLU</i>	Utveckla nya gränsöverskridande mötesplatser för Lundalands aktörer och invånare	Antal nya fysiska mötesplatser	50
	Utveckla innovativa lösningar på gemensamma lokala angelägenheter (ex. service, kommunikationer, bredband)	Antal nya tekniker	5
	Medverka till ökad delaktighet och inkludering i lokalsamhället	Antal deltagare i projekt	500
<i>ERUF</i>	Utveckla nya gränsöverskridande mötesplatser för Lundalands aktörer och invånare	Antal nya fysiska mötesplatser	20
	Utveckla innovativa lösningar på gemensamma lokala angelägenheter	Antal nya tekniker	5
<i>ESF (Socialfond)</i>	Genomföra projekt som prövar innovativa metoder för överbrygningsinsatser på arbetsmarknaden	Antal arbetslösa deltagare och långtidsarbetslösa som är i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd	45
	Medverka till kompetensutveckling hos individer och lokala företag för att öka möjligheten till anställning	Antal anställda, inklusive egenföretagare, med förbättrad arbetsmarknadssituation, efter avslutad åtgärd	23

Och här kan du läsa mer om indikatorerna. (länka till definition av indikatorerna)